

Lisabonos sutarties nuostatų dėl Europos Parlamento įgyvendinimas

2014 m. kovo 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Lisabonos sutarties nuostatų dėl Europos Parlamento įgyvendinimo (2013/2130(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 20 d. sprendimą dėl pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių peržiūros¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl 2014 m. Europos Parlamento rinkimų² ir 2013 m. liepos 4 d. rezoliuciją dėl geresnio 2014 m. Europos Parlamento rinkimų organizavimo³,
 - atsižvelgdamas į Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių⁴,
 - atsižvelgdamas į vykstančias derybas dėl 2002 m. lapkričio 20 d. Tarpinstitucinio Europos Parlamento ir Tarybos susitarimo dėl galimybės Europos Parlamentui susipažinti su slapto pobūdžio informacija saugumo ir gynybos politikos srityje⁵,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. gegužės 7 d. rezoliuciją dėl Parlamento naujo vaidmens ir atsakomybės įgyvendinant Lisabonos sutartį⁶,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą ir į Tarptautinės prekybos komiteto, Teisės reikalų komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomones (A7-0120/2014),
- A. kadangi Lisabonos sutartimi gilinamas Europos Sąjungos demokratinis teisėtumas, nes ja stiprinamas Europos Parlamento vaidmuo taikant procedūrą, kurios pagrindu renkamas Europos Komisijos pirmininkas ir skiriama Europos Komisija;
- B. kadangi, remiantis nauja Lisabonos sutartyje numatyta Europos Komisijos pirmininko rinkimo procedūra, Parlamentas renka Europos Komisijos pirmininką Parlamentą sudarančių narių balsų dauguma;

¹ OL C 70 E, 2012 3 8, p. 98.

² Priimti tekstai, P7_TA(2012)0462.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0323.

⁴ OL L 304, 2010 11 20, p. 47.

⁵ OL C 298, 2002 11 30, p. 1.

⁶ OL C 212 E, 2010 8 5, p. 37.

- C. kadangi Lisabonos sutartyje nustatyta, kad Europos Vadovų Taryba, prieš siūlydama kandidatą į Komisijos pirmininkus, turėtų atsižvelgti į Europos Parlamento rinkimų rezultatus ir pasikonsultuoti su naujai išrinktu Parlamentu;
- D. kadangi visos pagrindinės Europos politinės partijos rengiasi paskirti savo kandidatą į Komisijos pirmininkus;
- E. kadangi išrinktasis naujos Komisijos pirmininkas turėtų visapusiškai pasinaudoti pagal Lisabonos sutartį jam suteiktomis prerogatyvomis ir imtis visų reikiamų veiksmų efektyviai kitos Komisijos veiklai užtikrinti nepaisant jos dydžio, nes Europos Vadovų Tarybos sprendimai lėmė tai, kad, kitaip, negu numatyta pagal Lisabonos sutartį, jis nemažės;
- F. kadangi Komisijos atskaitomybė Parlamentui turėtų būti stiprinama Sąjungos metinio ir daugiamečio programavimo pagrindu, taip pat užtikrinant simetrišką daugumą, kuri būtina Komisijos pirmininkui išrinkti ir siūlymui pareikšti nepasitikėjimą priimti;
- G. kadangi reikia stiprinti Parlamento, kaip teisėkūros klausimų darbotvarkės sudarytojo, vaidmenį ir visapusiškai įgyvendinti principą, pagal kurį sprendžiant teisėkūros klausimus Parlamentas ir Taryba veikia vienodomis sąlygomis, kaip nustatyta pagal Lisabonos sutartį;
- H. kadangi rengiantis skirti naują Komisiją turėtų būti peržiūrėti ir patobulinti šiuo metu galiojantys tarpinstituciniai susitarimai;
- I. kadangi Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 36 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (vyriausiasis įgaliotinis) reguliariai konsultuojasi su Europos Parlamentu svarbiausiais bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos aspektais bei esminiais pasirinkimo klausimais ir jį informuoja apie šių politikos kryptių raidą. Vyriausiasis įgaliotinis užtikrina, kad būtų tinkamai atsižvelgta į Europos Parlamento požiūrį;
- J. kadangi vyriausiosios įgaliotinės pareiškime dėl politinės atsakomybės¹, padarytame priimant Tarybos sprendimą dėl EIVT, teigiama, kad vyriausioji įgaliotinė peržiūrės ir prireikus pasiūlys patikslinti galiojančias nuostatas² dėl galimybės Europos Parlamento nariams susipažinti su įslaptintais dokumentais ir informacija saugumo ir gynybos politikos srityje;
- K. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad Europos Parlamentas nedelsiant ir išsamiai informuojamas visais derybų dėl tarptautinių susitarimų ir jų sudarymo procedūros etapais, ir kadangi ši nuostata taip pat taikoma susitarimams, susijusiems su bendra užsienio ir saugumo politika;

Komisijos teisėtumas ir politinė atskaitomybė

(Komisijos skyrimas ir atstatydinimas)

¹ OL C 210, 2010 8 3, p. 1.

² 2002 m. lapkričio 20 d. Tarpinstitucinis Europos Parlamento ir Tarybos susitarimas dėl galimybės Europos Parlamentui susipažinti su slapto pobūdžio Tarybos informacija saugumo ir gynybos politikos srityje (OL C 298, 2002 11 30, p. 1).

1. pabrėžia, kad būtina stiprinti Komisijos demokratinį teisėtumą, nepriklausomumą ir politinį vaidmenį; pabrėžia, kad nauja procedūra, pagal kurią Parlamentas renka Komisijos pirmininką, sustiprins Komisijos teisėtumą ir politinį vaidmenį ir suteiks daugiau svarbos Europos Parlamento rinkimams, nes užtikrins didesnę tiesioginę sąsają tarp rinkėjų pasirinkimo Europos Parlamento rinkimuose ir Komisijos pirmininko rinkimų;
2. pabrėžia, kad reikėtų visapusiškai naudotis Lisabonos sutartyje numatytais galimybėmis stiprinti Europos Sąjungos demokratinį teisėtumą, be kita ko, Europos politinėms partijoms paskiriant kandidatus Komisijos pirmininko pareigoms eiti, ir taip Europos Parlamento rinkimams suteikiant naują politinį aspektą ir toliau susiejant piliečių balsavimo rezultatus su Komisijos pirmininko išrinkimu Europos Parlamente;
3. ragina kito konvento metu apsvarstyti Komisijos sudarymo būdą siekiant sustiprinti demokratinį Komisijos teisėtumą; primygtinai ragina kitą Komisijos pirmininką apsvarstyti, koku būdu Komisijos sudėtis, sandara ir politikos prioritetai galėtų stiprinti piliečių jausmą, kad politika yra jiems artima;
4. pakartoja, kad visos Europos politinės partijos savo kandidatus į Komisijos pirmininko pareigas turėtų skirti likus pakankamai laiko iki suplanuotos Europos Parlamento rinkimų datos;
5. tikisi, kad kandidatai į Komisijos pirmininko pareigas atliks svarbų vaidmenį per Europos Parlamento rinkimų kampaniją visose valstybėse narėse platindami ir reklamuodami savo Europos politinės partijos politinę programą;
6. atsižvelgdamas į būsimas Parlamento ir Europos Vadovų Tarybos konsultacijas pagal 11-ąją deklaraciją, pridėtą prie Lisabonos sutarties, pakartoja savo raginimą Europos Vadovų Tarybai laiku ir iki rinkimų paaiškinti, kaip ji atsižvelgs į Europos Parlamento rinkimus ir paisys piliečių pasirinkimo pateikdama kandidatą į Komisijos pirmininkus; šiuo atveju dar kartą ragina Europos Vadovų Tarybą su Europos Parlamentu susitarti dėl ES sutarties 17 straipsnio 7 dalyje nurodytų konsultacijų rengimo tvarkos ir užtikrinti sklandų Europos Komisijos pirmininko rinkimų procesą, kaip nurodyta 11-ojoje deklaracijoje dėl Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 6 ir 7 dalių;
7. ragina užtikrinti, kad kuo daugiau kitos Komisijos narių būtų pasirinkti iš išrinktų Europos Parlamento narių;
8. mano, kad rinkdamasis kitus Komisijos narius išrinktas Komisijos pirmininkas turėtų veikti savarankiškiau; ragina valstybių narių vyriausybes siūlant kandidatus laikytis lyties požiūriu proporcingos sudėties principo; primygtinai ragina išrinktą Komisijos pirmininką iš valstybių narių vyriausybių reikalauti, jog kandidatų į Komisijos narių pareigas visuma būtų tokia, kad jis galėtų užtikrinti lyties požiūriu proporcingą kolegijos sudėtį ir kad galėtų atmesti bet kurį siūlomą kandidatą, jei jis neįrodo turintis bendrą kompetenciją, kad yra atsidavęs Europai ar neabejotinai nepriklausomas;
9. atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2008 m. gruodžio 11 ir 12 d. susitikime pasiektą politinį susitarimą ir į Europos Vadovų Tarybos 2013 m. gegužės 22 d. priimtą sprendimą dėl Europos Komisijos narių skaičiaus, mano, kad siekiant užtikrinti efektyvesnę Komisijos veiklą reikėtų numatyti papildomas priemones, pvz., Komisijos narių be portfelio skyrimą ar Komisijos pirmininko pavaduotojų, kurių atsakomybė

apimtų pagrindines temines grupes ir kurių kompetencija būtų koordinuoti Komisijos veiklą atitinkamose srityse, sistemos sukūrimą, nedarant poveikio teisei skirti po vieną Komisijos narį iš kiekvienos valstybės narės, taip pat visų Komisijos narių balsavimo teisei;

10. ragina kito konvento metu iš naujo apsvarstyti Komisijos dydžio, taip pat jos sandaros ir veikimo būdo klausimą;
11. mano, kad Europos Komisijos sudėtis narių skaičiaus ir portfelių turinio atžvilgiu privalo būti stabili ir sykiu užtikrinti harmoningą sprendimų priėmimo procesą;
12. pabrėžia, kad, kaip nurodyta Pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių 2 dalyje, turėtų būti reikalaujama, jog kandidatas į Komisijos pirmininkus – po to, kai jį skiria Europos Vadovų Taryba – pristatytų Parlamentui politines gaires, kuriomis jis ketina vadovautis per savo kadenciją, ir paskui, prieš Parlamentui išrenkant siūlomą kandidatą Komisijos pirmininku, turėtų būti surengtas išsamus keitimasis nuomonėmis;
13. primygtinai ragina būsimą paskirtąjį Komisijos pirmininką tinkamai atsižvelgti į Parlamento pranešimuose savo iniciatyva ar rezoliucijose anksčiau pateiktus pasiūlymus ir rekomendacijas dėl Europos Sąjungos teisės aktų, kuriems pritarė didžioji dalis Europos Parlamento narių ir kuriais nepakankamai vadovavosi ankstesnioji Komisija savo veiksmuose iki savo kadencijos pabaigos;
14. mano, kad, ateityje peržiūrint Sutartis, dauguma, kurios šiuo metu pagal SESV 234 straipsnį reikia norint priimti pasiūlymą pareikšti nepasitikėjimą Komisija, turėtų būti sumažinta ir turėtų būti reikalaujama tik daugumos visų Europos Parlamento narių, nekeliant grėsmės institucijos veikimui;
15. mano, kad nepaisant kolektyvinės kolegijos atsakomybės už Komisijos veiksmus, pavieniai Komisijos nariai gali būti laikomi atsakingais už savo generalinių direktoratų veiksmus;

Teisėkūros iniciatyva ir aktyvumas

(Parlamento kompetencija ir tikrinimas)

16. pabrėžia, kad Lisabonos sutartis buvo numatyta kaip žingsnis į priekį siekiant užtikrinti skaidresnes ir demokratiškesnes sprendimų priėmimo procedūras atsižvelgiant į Sutartyje išdėstytą įsipareigojimą siekti glaudesnės Europos tautų sąjungos, kurioje sprendimai būtų priimami kuo atviriau ir kiek įmanoma labiau juos priartinant prie piliečių, – šito turėtų būti siekiama stiprinant Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų vaidmenį ir taip užtikrinant demokratiškesnes ir skaidresnes Sąjungos teisės aktų priėmimo procedūras, o tai nepaprastai svarbu atsižvelgiant į šių teisės aktų poveikį piliečiams ir įmonėms; tačiau pažymi, kad siekti šio demokratinio tikslo sunku, jei ES institucijos nepaiso viena kitos kompetencijos, nesilaiko Sutartimis nustatytų procedūrų ir lojalaus bendradarbiavimo principo;
17. pabrėžia, kad būtinas lojalus teisėkūros procese dalyvaujančių institucijų bendradarbiavimas dėl keitimosi dokumentais, pvz., teisinėmis nuomonėmis, siekiant užtikrinti konstruktyvų, atvirą ir teisiškai pagrįstą institucijų dialogą;

18. pažymi, kad po SESV įsigaliojimo Parlamentas įrodė esąs pareigingas ir atsakingas teisės aktų leidžiamoji institucija, o Parlamento ir Komisijos sąveika iš esmės buvo teigiama ir grindžiama sklandžiu bendravimu ir bendradarbiavimo požiūriu;
19. laikosi nuomonės, kad apskritai tarpinstituciniai Parlamento ir Komisijos santykiai vertintini teigiamai, tačiau tebesama įvairių problemų ir trūkumų, kuriems būtina skirti daugiau dėmesio ir kurių atžvilgiu reikia imtis veiksmų;
20. pabrėžia, kad veiksmingumo siekis neturėtų reikšti prastesnės teisės aktų kokybės ir Parlamentas neturėtų atsisakyti savo paties tikslų; mano, kad Parlamentas, siekdamas padidinti veiksmingumą, privalo išlaikyti deramus teisėkūros standartus ir toliau siekti savo paties tikslų, sykiu užtikrindamas, kad teisės aktai būtų puikiai parengti, atspindėtų aiškiai nustatytus poreikius ir atitiktų subsidiarumo principą;
21. pabrėžia, kad skaidrumo uždavinys kaip niekad aktualus ir bendras visoms institucijoms, visų pirma susitarant per pirmąjį svarstymą; pažymi, kad Parlamentas tinkamai išsprendė šį uždavinį priimdamas naujus Darbo tvarkos taisyklių 70 ir 70a straipsnius;
22. reiškia susirūpinimą dėl problemų, su kuriomis toliau susiduriama taikant įprastą teisėkūros procedūrą, ypač kai tai susiję su bendra žemės ūkio politika (BŽŪP), bendra žuvininkystės politika (BŽP) ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdve (Stokholmo programa), taip pat derinant ankstesnio trečiojo ramsčio teisės aktus Lisabonos sutartimi nustatytos normų hierarchijos pagrindu, ir apskritai dėl nuolatinės asimetrijos, susijusios su Komisijos dalyvavimo parengiamajame dviejų teisės aktų leidžiamųjų institucijų darbe skaidrumu; šiuo požiūriu pabrėžia, jog svarbu Tarybos darbo metodus pritaikyti taip, kad Parlamento atstovai galėtų dalyvauti kai kuriuos jos posėdžiuose, kai tai tinkamai pagrindžiama remiantis institucijų lojalaus tarpusavio bendradarbiavimo principu;
23. pažymi, kad teisingo teisinio pagrindo pasirinkimas yra konstitucinio pobūdžio klausimas (tai yra patvirtinės Teisingumo Teismas), kadangi remiantis juo nustatoma, ar klausimas priklauso ES kompetencijai, kur yra jos ribos, taip pat nustatomos procedūros, kuriomis turi būti vadovaujama, ir atitinkama institucinių veikėjų, dalyvaujančių priimančios teisės aktą, kompetencija; todėl apgailestauja dėl to, kad Parlamentui yra ne kartą tekę kreiptis į Teisingumo Teismą dėl Tarybos priimtų aktų paskelbimo negaliojančiais motyvuojant pasirinktu teisiniu pagrindu, įskaitant du aktus, kurie praėjus daug laiko po Lisabonos sutarties įsigaliojimo buvo priimti vadovaujantis nebeegzistuojančiu trečiuoju ramsčiu¹;
24. įspėja dėl Parlamento teisėkūros teisės vengimo praktikos, kai į pasiūlymus dėl Tarybos teisės aktų įtraukiamos nuostatos, kurioms turėtų būti taikoma įprasta teisėkūros procedūra, naudojantis tik Komisijos gairėmis arba netaikytiniais įgyvendinimo ar deleguotaisiais aktais, arba neteikiant pasiūlymų dėl teisės aktų, kurie reikalingi siekiant įgyvendinti bendros prekybos politikos (BPP) ar tarptautinės prekybos ir investicijų susitarimus;
25. ragina Komisiją geriau išnaudoti parengiamąjį teisėkūros etapą, ypač vertingą indėlį, gaunamą remiantis žaliosiomis ir baltosiomis knygomis, ir reguliariai informuoti Europos Parlamentą, kaip ir Tarybą, apie savo tarnybų atliekamą parengiamąjį darbą;

¹ Žr. 2013 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimą 2013/129/ES dėl 4-metilamfetamino kontrolės priemonių ir 2013 m. spalio 7 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą 2013/496/ES dėl kontrolės priemonių taikymo 5-(2-aminopropil) indolui.

26. laikosi nuomonės, kad Parlamentas turėtų toliau vystyti savo savarankišką bet kokių esminių Komisijos pateikto pradinio pasiūlymo pokyčių ar pakeitimų poveikio vertinimo struktūrą ir visapusiškai ją taikyti;
27. pabrėžia, kad Europos Parlamentas taip pat turėtų stiprinti savo savarankišką pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų teisės aktų ir svarstomų pakeitimų poveikio pagrindinėms teisėms vertinimą – tai būtų dalis teisėkūros proceso – ir nustatyti žmogaus teisių pažeidimų stebėjimo mechanizmus;
28. apgailestauja, kad, nors Komisija formaliai vykdo savo pareigas per tris mėnesius atsakydama į Parlamento raginimus imtis teisėkūros iniciatyvų, ji ne visuomet siūlydavo realius esminius tolesnius veiksmus;
29. ragina kitą kartą peržiūrint Sutartis visapusiškai pripažinti Parlamento teisėkūros iniciatyvos teisę ir įpareigoti Komisiją reaguoti į visus raginimus rengti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuos Parlamentas teikia pagal SESV 225 straipsnį, ir tinkamu laiku pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;
30. mano, jog, kitą kartą peržiūrint Sutartis, Komisijos galia atsiimti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamo akto turėtų būti apribota iki tų atvejų, kai Parlamentui priėmus poziciją per pirmąjį svarstymą jis sutinka, kad pasikeitus aplinkybėms pasiūlymas nebeturi pagrindo;
31. pažymi, kad Parlamentas iš principo teigiamai įvertino deleguotųjų aktų įtraukimą į SESV 290 straipsnį, kadangi jais išplečiama priežiūros taikymo sritis, tačiau pabrėžia, kad pagal 291 straipsnį suteikti įgaliojimus priimti deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus niekada nėra privaloma; pripažįsta, kad deleguotieji aktai turėtų būti naudojami tais atvejais, kai reikia lankstumo ir veiksmingumo, kurių negalima užtikrinti taikant įprastą teisėkūros procedūrą, jei yra aiškiai apibrėžiami įgaliojimų delegavimo tikslas, turinys, taikymo sritis ir trukmė ir pagrindiniame teisės akte aiškiai nustatomos įgaliojimų delegavimo sąlygos; yra susirūpinęs dėl to, kad Taryba vis dažniau primygtinai reikalauja naudoti įgyvendinimo aktus dėl nuostatų, kurioms galima taikyti tik pagrindinius teisės aktus arba deleguotuosius aktus; pabrėžia, kad teisės aktų leidėjas gali nuspręsti leisti taikyti įgyvendinimo aktus tik siekiant priimti nuostatas, kurioms nereikalingos tolesnės politinės gairės; pripažįsta, kad 290 straipsnyje deleguotųjų aktų taikymo sritis aiškiai apribota neesminėmis teisėkūros procedūra priimto akto nuostatomis, todėl deleguotieji aktai taip pat negali būti taikomi su šio teisės akto reglamentuojamu dalyku susijusioms esminėms taisyklėms;
32. atkreipia dėmesį į būtinybę tinkamai skirti esmines teisėkūros procedūra priimto akto nuostatas, dėl kurių pačiame teisės akte gali nuspręsti tik teisės aktų leidžiamoji institucija, ir neesmines nuostatas, kurias galima papildyti ar iš dalies pakeisti deleguotaisiais aktais;
33. suvokia, kad deleguotieji aktai gali būti lanksti ir veiksminga priemonė; pabrėžia, kad Sutarties reikalavimų laikymosi atžvilgiu galimybė rinktis deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus yra svarbi kartu užtikrinant Parlamento prerogatyvas priimti sprendimus, ir pakartoja savo raginimą Komisijai ir Tarybai pritarti Parlamentui SESV 290 ir 291 straipsnių taikymo kriterijų klausimu, kad įgyvendinimo aktai nebūtų naudojami kaip deleguotųjų aktų pakaitalas;

34. primygtinai ragina Komisiją tinkamai įtraukti Parlamentą į parengiamąjį deleguotųjų aktų rengimo etapą ir jo nariams suteikti visą svarbią informaciją, kaip numatyta pagal Pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių 15 dalį;
35. ragina Komisiją paisyti pagrindų susitarimo nuostatų dėl Parlamento ekspertų dalyvavimo Komisijos ekspertų susitikimuose tokiu būdu neleidžiant, kad šie susitikimai būtų laikomi komitologijos komitetų susitikimais, jei jų metu aptariami klausimai, nesusiję su įgyvendinimo priemonėmis, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011;
36. atkreipia dėmesį į ypatingą Pagrindinių teisių chartijos įtraukimo į Lisabonos sutartį svarbą ir pasekmes; pažymi, kad Chartija tapo teisiškai privaloma ES institucijoms ir valstybėms narėms, įgyvendinančioms Sąjungos teisę: taip pagrindinės vertybės paverčiamos konkrečiomis teisėmis;
37. primena, kad pagal Lisabonos sutartį numatyta nauja Europos piliečių iniciatyvos teisė; pabrėžia, kad būtina pašalinti visas technines ir biurokratinės kliūtis, dėl kurių tebetrukdoma veiksmingai naudotis Europos piliečių iniciatyva, ir ragina piliečius aktyviai dalyvauti formuojant ES politiką;
38. atkreipia dėmesį į tai, kad Lisabonos sutartimi nacionaliniams parlamentams suteiktas didesnis vaidmuo, ir pabrėžia, kad šalia vaidmens, kurį jie atlieka stebėdami, ar laikomasi subsidiarumo ir proporcingumo principų, jie gali užtikrinti ir užtikrina pozityvų indėlį į politinį dialogą; mano, kad aktyvus vaidmuo, kurį nacionaliniai parlamentai gali atlikti tinkamai nukreipdami Ministrų Tarybos narius, ir geras Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas gali padėti užtikrinti sveiką parlamentinę atsvarą naudojimuisi vykdomosios valdžios galiomis ES veiklos kontekste; taip pat atkreipia dėmesį į pagrįstas nacionalinių parlamentų nuomones, pateiktas pagal Protokolo (Nr. 2) 7 straipsnio 2 dalį, kuriose nurodyta, kad dėl plačios įgaliojimų delegavimo pagal SESV sutarties 290 straipsnį taikymo srities pasiūlytame akte neįmanoma įvertinti, ar konkreti teisėkūros padėtis atitiktų subsidiarumo principą;

Tarptautiniai santykiai

(Parlamento kompetencija ir tikrinimas)

39. primena, kad Lisabonos sutartimi užtikrinamas didesnis Europos Parlamento vaidmuo ir įgaliojimai tarptautinių susitarimų srityje, ir pažymi, kad šiandien tarptautiniai susitarimai vis dažniau apima sritis, susijusias su kasdieniu piliečių gyvenimu, kurios tradiciškai ir remiantis ES pirmine teise patenka į įprastų teisėkūros procedūrų taikymo sritį; mano, jog nepaprastai svarbu, kad SESV 218 straipsnio 10 dalies nuostata, pagal kurią numatyta Parlamentą nedelsiant ir išsamiai informuoti visais tarptautinių susitarimų sudarymo procedūros etapais, būtų taikoma laikantis ES sutarties 10 straipsnio, pagal kurį Sąjungos veikla pagrįsta atstovaujama demokratija, o tai reikalauja skaidrumo ir demokratiškų diskusijų sprendimais klausimais;
40. pažymi, kad SWIFT ir ACTA susitarimų atmetimas – pirmas kartas, kai Parlamentas parodė, kad naudojami savo naujomis įgytomis prerogatyvomis;
41. pabrėžia, kad remiantis ES sutarties 18 straipsniu Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis ir Komisijos pirmininko pavaduotojas privalo užtikrinti ES išorės veiksmų nuoseklumą; taip pat pabrėžia, kad Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis ir Komisijos pirmininko pavaduotojas,

remiantis ES sutarties 17 ir 36 straipsniais, yra atskaitingas Parlamentui ir jo atžvilgiu turi sutartinius įsipareigojimus;

42. atsižvelgdamas į tarptautinius susitarimus, primena Parlamento prerogatyvą prašyti Tarybos neleisti pradėti derybų tol, kol Parlamentas nepateikė savo pozicijos dėl siūlomų derybų įgaliojimų, ir mano, kad reikėtų apsvarstyti Pagrindų susitarimą su Taryba;
43. pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad Komisija iš anksto informuotų Parlamentą apie savo ketinimus pradėti tarptautines derybas ir kad Parlamentas tikrai galėtų pareikšti informacija pagrįstą nuomonę apie derybų įgaliojimus ir kad į jo nuomonę būtų atsižvelgta; primygtinai reikalauja, kad tarptautiniai susitarimai apimtų tinkamas sąlygas, kad būtų laikomasi ES sutarties 21 straipsnio;
44. teikia didelę svarbą su žmogaus teisėmis susijusių sąlygų įtraukimui į tarptautinius susitarimus ir tvaraus vystymosi skyrių įtraukimui į prekybos ir investicijų susitarimus ir yra patenkintas Parlamento iniciatyvomis siekiant priimti veiksmų planus dėl pagrindinių sąlygų; primena Komisijai, kad reikia atsižvelgti į Parlamento požiūrį ir rezoliucijas ir teikti grįžtamąją informaciją apie tai, kaip jie įtraukiami į derybas dėl tarptautinių susitarimų ir į teisės aktų projektus; išreiškia viltį, kad priemonės, kurių reikia norint plėtoti ES investicijų politiką, įsigalios laiku;
45. reikalauja, kad, laikantis SESV 218 straipsnio 10 dalies nuostatų, Parlamentas būtų nedelsiant visapusiškai ir tiksliai informuojamas visais tarptautinių susitarimų, įskaitant BUSP srityje sudaromus susitarimus, sudarymo procedūros etapais ir turėtų teisę susipažinti su Sąjungos derybų tekstais, taikant atitinkamas procedūras ir sąlygas, taip siekiant užtikrinti, jog Parlamentas galutinį sprendimą galėtų priimti remdamasis išsamiomis žiniomis apie konkretų klausimą; pabrėžia, kad norint, kad ši nuostata būtų reikšminga, atitinkamo komiteto nariai turėtų turėti teisę susipažinti su derybų įgaliojimais ir kitais susijusiais derybų dokumentais;
46. pabrėžia, kad laikantis principo, pagal kurį Parlamento sutikimas dėl tarptautinių susitarimų negali būti sąlyginis, Parlamentas turi teisę pateikti rekomendacijų dėl susitarimų taikymo praktikoje; todėl prašo, kad Komisija reguliariai pateiktų Parlamentui tarptautinių susitarimų, įskaitant žmogaus teisių aspektus ir kitas susitarimų sąlygas, įgyvendinimo ataskaitas;
47. primena būtinybę vengti laikino tarptautinių susitarimų taikymo, kol Parlamentas dar jiems nepritarė, išskyrus atvejus, kai Parlamentas sutinka tam padaryti išimtį; pabrėžia, kad taisyklės, reikalingos vidiniam tarptautinių susitarimų taikymui, negali būti priimtose vien tik Tarybos sprendimu dėl susitarimo sudarymo, ir kad turi būti visapusiškai laikomasi atitinkamų Sutartyse nustatytų teisėkūros procedūrų;
48. pakartoja, kad Parlamentas turi priimti reikalingas priemones tarptautinių susitarimų įgyvendinimui stebėti;
49. primygtinai reikalauja, kad Parlamentas turėtų galėti nuspręsti dėl sprendimų, susijusių su tarptautinių susitarimų, kurių sudarymui reikalingas Parlamento pritarimas, galiojimo sustabdymo ar nutraukimo;

50. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją, laikantis pareiškimo dėl politinės atsakomybės, gerinti sistemingas *ex ante* konsultacijas su Parlamentu dėl naujų strateginių dokumentų, politikos dokumentų ir įgaliojimų;
51. ragina, atsižvelgiant į Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos pareiškime dėl politinės atsakomybės prisiimtą įsipareigojimą, skubiai pabaigti derybas dėl Europos Parlamento, Tarybos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos Parlamento galimybės susipažinti su Tarybos ir Europos išorės veiksmų tarnybos laikomais slaptais dokumentais bendros užsienio ir saugumo politikos srityje;
52. dar kartą ragina užtikrinti, kad svarbiausias pareigas Parlamente užimantiems pareigūnams Sąjungos delegacijos teiktų politines ataskaitas, laikydamosi reguliuojamos prieigos reikalavimų;
53. ragina priimti keturšalį Europos Parlamento, Tarybos, Komisijos ir EIVT susitarimo memorandumą dėl nuoseklaus ir veiksmingo informacijos teikimo išorės ryšių srityje;
54. primena, kad dabar Europos Parlamentas yra visavertis institucinis veikėjas saugumo politikos srityje ir todėl turi teisę aktyviai dalyvauti nustatant šios politikos pobūdį ir prioritetus ir vertinant priemones šioje srityje, t. y. dalyvauti procese, kurį kartu turi vykdyti Europos Parlamentas, nacionaliniai parlamentai ir Taryba; mano, kad Europos Parlamentas turėtų atlikti itin svarbų vaidmenį vertinant ir apibrėžiant vidaus saugumo politiką, kadangi ji daro didžiulį poveikį visų ES gyventojų pagrindinėms teisėms; todėl pabrėžia, jog, siekiant užtikrinti tikrinimą ir demokratinę priežiūrą, būtina užtikrinti, kad ši politika priklausytų vienintelės tiesiogiai renkamos Europos Sąjungos institucijos įgaliojimams;
55. atkreipia dėmesį į tai, kad SESV išplėsta Sąjungos išimtinė kompetencija BPP srityje, kuri šiuo metu apima ne tik visus prekybos aspektus, bet ir tiesiogines užsienio investicijas; atkreipia dėmesį į tai, kad Parlamentas dabar turi visus įgaliojimus kartu su Taryba priimti teisėkūros sprendimus ir tvirtinti prekybos ir investicijų susitarimus;
56. pabrėžia lojalaus ir veiksmingo ES institucijų bendradarbiavimo, pagrįsto atitinkama jų kompetencija, svarbą svarstant teisės aktus ir tarptautinius susitarimus, kuriais siekiama numatyti prekybos ir ekonomikos tendencijas, nustatyti prioritetus ir galimybes, parengti vidutinės trukmės ir ilgalaikes strategijas, apibrėžti tarptautinių susitarimų įgaliojimus, analizuoti ir (arba) rengti ir priimti teisės aktus ir stebėti prekybos ir investicijų susitarimų įgyvendinimą bei ilgalaikes iniciatyvas BPP srityje;
57. pabrėžia veiksmingų pajėgumų plėtojimo proceso tęsimą, įskaitant reikiamų darbuotojų ir finansinių išteklių paskirstymą, svarbą tam, kad būtų aktyviai nustatyti ir pasiekti politiniai tikslai prekybos ir investicijų srityje kartu užtikrinant teisinį tikrumą, ES išorės veiksmų veiksmingumą ir Sutartyse įtvirtintų principų ir tikslų laikymąsi;
58. pabrėžia, kad reikia užtikrinti nuolatinį laiku teikiamas, tikslias, išsamias ir nešališkas informacijos srautą, kuris suteiktų galimybę atlikti aukštos kokybės analizę, reikalingą Parlamento politikos formuotojų pajėgumams ir atsakomybės jausmui didinti ir didesnei tarpinstitucinei sąveikai BPP srityje skatinti, ir tuo pačiu metu užtikrinti, kad Parlamentas visais etapais būtų visapusiškai ir tiksliai informuojamas, taip pat jam pagal tam tikras procedūras ir tam tikromis sąlygomis būtų sudaromos galimybės susipažinti su Sąjungos

derybų tekstais, ir kad Komisija imtųsi aktyvių veiksmų ir kuo labiau stengtųsi užtikrinti tokios informacijos srautą; taip pat pabrėžia Parlamentui teikiamos informacijos svarbą, siekiant užtikrinti, kad nesusidarytų nepageidaujama padėtis, kuri potencialiai galėtų lemti nesusipratimus tarp institucijų, ir šiuo pažiūriu teigiamai vertina Komisijos rengiamas reguliarias technines informacinių pranešimų sesijas įvairiomis temomis; apgailestauja dėl to, kad ne vieną kartą Parlamentas svarbią informaciją gavo ne iš Komisijos, o kitais kanalais;

59. pakartoja, kad institucijoms reikia dirbti kartu įgyvendinant Sutartis, antrinės teisės aktus ir Pagrindų susitarimą ir kad Komisija, rengdama, priimdama ir įgyvendindama BPP srities teisės aktus, turi dirbti nepriklausomai ir skaidriai, ir mano, kad šiame procese jos vaidmuo yra svarbiausias;

Konstitucinė dinamika

(Tarpinstituciniai santykiai ir tarpinstituciniai susitarimai)

60. pabrėžia, kad, remdamasi ES sutarties 17 straipsnio 1 dalimi, Komisija imasi iniciatyvų tarpinstituciniams susitarimams dėl Sąjungos metinio ir daugiamečio programavimo pasiekti; atkreipia dėmesį į būtinybę į Komisijos metinės darbo programos rengimą ankstesniu etapu įtraukti ne tik Parlamentą, bet ir Tarybą, ir pabrėžia, jog svarbu, kad būtų užtikrintas realistiškas ir patikimas programavimas, kurį būtų galima veiksmingai įgyvendinti ir užtikrinti tarpinstitucinio planavimo pagrindą; laikosi nuomonės, kad, siekiant padidinti Komisijos politinę atskaitomybę Parlamentui, būtų galima numatyti laikotarpio vidurio peržiūrą, kad būtų įvertinta bendra Komisijos paskelbtų įgaliojimų pažanga;
61. pažymi, kad ES sutarties 17 straipsnio 8 dalimi aiškiai nustatytas principas, pagal kurį Komisija politiškai atskaitinga Europos Parlamentui, o tai nepaprastai svarbu tinkamam ES politinės sistemos funkcionavimui užtikrinti;
62. pabrėžia, kad pagal ES sutarties 48 straipsnio 2 dalį Parlamentas gali inicijuoti Sutarties pakeitimus ir pasinaudos šia teise siekdamas pateikti naujų idėjų dėl Europos ateities ir ES institucinės sistemos;
63. mano, kad Parlamento ir Komisijos sudarytas pagrindų susitarimas ir jo reguliarus atnaujinimas nepaprastai svarbūs šių dviejų institucijų struktūrizuotam bendradarbiavimui stiprinti ir vystyti;
64. teigiamai vertina tai, kad 2012 m. priimtu pagrindų susitarimu gerokai sustiprinta Komisijos politinė atskaitomybė Parlamentui;
65. pabrėžia, jog taikant dialogo ir teisės susipažinti su informacija taisyklės galimas visapusiškesnis parlamentinis Komisijos veiksmų tikrinimas taip padedant kurti vienodas sąlygas, taikomas Parlamentui, Ministrų Tarybai ir Komisijai;
66. pažymi, kad vis dar reikia įgyvendinti arba patobulinti kai kurias dabartinio pagrindų susitarimo nuostatas; siūlo kadenciją baigiančiam Parlamentui nustatyti bendrą tobulinimo kryptį, kad naujai išrinktas Parlamentas galėtų apsvarstyti galimybę pateikti atitinkamus pasiūlymus;

67. ragina Komisiją kartu su Parlamentu konstruktyviai apvarstyti dabartinį pagrindų susitarimą ir įvertinti jo įgyvendinimą, ypač atsižvelgiant į derybas dėl tarptautinių susitarimų, jų priėmimą ir įgyvendinimą;
68. laikosi nuomonės, kad taikant šiuos įgaliojimus turėtų būti visapusiškai ištirtos šiuo metu galiojančiomis Sutartimis numatytos galimybės stiprinti vykdomosios institucijos politinę atskaitomybę ir racionalizuoti nuostatas dėl teisėkūros ir politinio bendradarbiavimo;
69. primena, kad atsižvelgiant į patirtį, įgytą per šią kadenciją, būtina iš naujo kelti ne vieną klausimą, pvz., dėl deleguotųjų aktų, įgyvendinimo priemonių, poveikio vertinimo, požiūrio į teisėkūros iniciatyvas ir parlamentinius klausimus;
70. apgailestauja, kad iki šiol neatsižvelgta į jo nuolatinis raginimus surengti pakartotines derybas dėl 2003 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros siekiant atsižvelgti į naują Lisabonos sutartimi sukurtą teisėkūros aplinką, konsoliduoti dabartinę geriausią patirtį ir atnaujinti susitarimą vadovaujantis pažangaus reglamentavimo darbotvarke;
71. ragina Ministrų Tarybą pateikti savo poziciją dėl galimybės dalyvauti sudarant trišalį susitarimą su Parlamentu ir Komisija siekiant tolesnės pažangos sprendžiant klausimus, kurie jau buvo nurodyti Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros;
72. mano, kad klausimai, susiję tik su Parlamento ir Komisijos santykiais, turėtų toliau būti sprendžiami taikant dvišalį pagrindų susitarimą; pabrėžia, kad Parlamentas nesutiks su mažesniais laimėjimais negu tie, kurie galėtų būti pasiekti pagal šiuo metu galiojantį pagrindų susitarimą.
73. mano, kad viena iš pagrindinių Lisabonos sutarties konstitucinės sistemos problemų yra tarpvyriausybės pavojus, kuris kelia grėsmę bendrijos metodui ir taip silpnina Parlamento ir Komisijos vaidmenį valstybių narių vyriausybėms atstovaujančių institucijų naudai;
74. pažymi, kad ES sutarties 2 straipsnyje pateiktas bendrųjų vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, sąrašas; yra įsitikinęs, kad Sąjunga ir valstybės narės turėtų tinkamai užtikrinti pagarbą šioms vertybėms; atkreipia dėmesį į tai, kad, siekiant apsaugoti Sąjungos vertybes, turėtų būti sukurta tinkama teisėkūros ir institucinė sistema;
75. ragina visas ES institucijas, valstybių narių vyriausybes ir parlamentus remtis Lisabonos sutartimi nustatyta nauja institucine ir teisine tvarka tokiu būdu, kad būtų sukurta visapusiška Sąjungos vidaus politika žmogaus teisių srityje, pagal kurią būtų užtikrinti veiksmingi nacionalinio ir ES lygmens atskaitomybės mechanizmai, skirti žmogaus teisių pažeidimams nagrinėti;

o

o o

76. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.